

9.3.1. Javni interes u oblasti javnog informisanja i sufinansiranje projekata od javnog interesa.

Javni interes je ključna komponenta finansijskog učešća države u kreiranju programskog sadržaja, koja zapravo predstavlja, meru „dozvoljenog mešanja“ države u javno informisanje. Radi ostvarivanja pune slobode medija, država, mora da se uzdržava od neprimerenog uticaja na uređivačku politiku. Upravo zato je zakonom zabranjeno neposredno i posredno finansiranje medija kako ne bi došlo do toga da država finansijskim pritiskom utiče na način izveštavanja medija.

Mediji koji su i dalje u javnom vlasništvu finansijski zavise od javne vlasti, javna vlast direktno utiče na izbor i razrešenje direktora i urednika medija po osnovu toga što je osnivač medija, ali istovremeno oni stiču neopravdanu prednost na medijskom tržištu. Nedavni primeri smenjenih direktora javnih preduzeća za informisanje Aleksandra Timofejeva (*Studio B*) i Jovanke Marović (*RTV Kragujevac*) predstavljaju samo refleksiju loše postavljenog sistema, koji omogućava nadzornim odborima tih javnih preduzeća, koje čini većina postavljena iz redova vladajućih političkih stranaka, da imenuju politički korektne urednike.

Zakon je izričito stao na poziciju da je, osim izuzetaka predviđenih zakonom, zabranjeno finansiranje iz javnih sredstava (čl. 143). Izuzeci su propisani samo radi ostvarivanja javnog interesa u oblasti javnog informisanja, koji podrazumeva: istinito, nepristrasno, pravovremeno i potpuno informisanje svih građana Republike Srbije, pripadnika nacionalnih manjina i srpske dijaspe; očuvanje kulturnog identiteta srpskog naroda i nacionalnih manjina koje žive na teritoriji Republike Srbije; informisanje inostrane javnosti na stranim jezicima kada je to od interesa za Republiku Srbiju; pospešivanje informisanja osoba sa invaliditetom i drugih manjinskih grupa; promovisanje zaštite i razvoja ljudskih prava i demokratije, unapređivanje pravne i socijalne države, slobodnog razvoja ličnosti i zaštite dece i mladih, razvoja kulturnog i umetničkog stvaralaštva, razvoja obrazovanja, uključujući i medijsku pismenost kao deo obrazovnog sistema, razvoja nauke, razvoja sporta i fizičke kulture i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi; unapređivanje medijskog i novinarskog profesionalizma.

Javno vlasništvo ostaje u javnim medijskim servisima, ustanovama koje će se baviti informisanjem na jezicima nacionalnih manjina i ustanovi koja će se baviti informisanjem građana na teritoriji Kosova i Metohije. Pored toga, uspostavlja se projektno finansiranje medija koji proizvode programe od javnog interesa. Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave se stara o ostvarivanju javnog interesa podstičući raznovrsnost medijskih sadržaja, slobodu izražavanja ideja i mišljenja, slobodan razvoj nezavisnih i profesionalnih medija, što doprinosi zadovoljavanju potreba građana za informacijama i sadržajima iz svih oblasti života, bez diskriminacije (čl. 15).

Ostali mediji se privatizuju a na javna sredstva mogu da računaju samo putem projektnog sufinansiranja. Ovo zakonsko rešenje takođe ne isključuje u potpunosti neprimeren uticaj na uređivačku politiku medija, ali, ako se bude dosledno primenjivalo, taj uticaj će smanjiti na prihvatljivu meru. Sa druge strane, odlučivanje o sredstvima koja se dodeljuju medijima je u nadležnosti ministarstva, nadležnog organa Pokrajine i jedinica lokalne samouprave (čl. 25). Nezavisna konkursna komisija po sprovedenom